

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1918-ci il 15 oktyabr (Çərşənbə axşamı günü) tarixli XV nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

AZƏRBAYCAN

Səşənba, 8 məhərrəmülhəram sənə 1337. 15 təşrin-i-əvvəl sənə 1918.

Gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsidir

Məhəlli-idarə: Bakı, Kolyubakinskaya küçədə "Azərbaycan" idarəsi.

Telefon nömrə: 6-91.

Tək nüsxəsi 50 qəpik.

Türk və islamliğa müfid məqalələrə səhifələrimiz açıqdır.

Dərc olunmayan övraq iada edilməz.

Dərc edilən məqalətin mükafatını idarə təyin edir.

Abunə şəraiti: Yanvarın birinədək Bakı üçün 35, başqa şəhərlərə 42 rublədir. Bir aylığı Bakıda 12, başqa şəhərlərdə 19 rublədir.

Elan fiatı: sətiri 2 rubla. Kərratla gedən elanlar üçün güzəşt edilir.

Abunəçilərin nəzər-diqqətinə

"Azərbaycan" qəzetəsi iki dildə, türkçə və rusca ayrı-ayrı olaraq nəşr edilməkdədir. Abunəçilər abunə yaddırdıqları vaxt, hangi lisanda qəzetə alacaqlarını işarə etməlidirlər.

İdarə

ELAN

Bağlarda açılan "Hilali-əhmər" [Qırmızı Aypara] cəmiyyətinin şöbə əzasından [üzvlərindən] rica olunur ki, toplanan para, ərzaq və dəftərləri Sabuncuda "Sovet syezd" məktəbində Tofiq bəyə təslim etsinlər.

Üzv: Ağahüseyn Gözalzadə

Mama M. Q. Şerman

Qəbul edir: mamalıq, ovmaq (masaj) və iynə vurmaq işləri. Həmçinin xəstələrə qulluq etmək işində də təcrübəsi vardır. Ünvanı: Kolyubakinski küçədə Parapetin qabağında Dildarovun 26 nömrəli evində, 2-ci mərtəbə.

Satılır

Mixaylovski küçədə Hüseynovun evində Hacıağa Qədirovun "Skupilni" mağazası satılır. Xahiş edənlər məzkur [adı çəkilən] mağazaya müraciət etsinlər.

İXTAR [XƏBƏRDARLIQ]

Bu gündən etibarən "Azərbaycan" qəzetəsi Zaqafqaziya əjasından aldığı teleqrafları dərc etməyə başlayacaq və bundan sonra isə belə teleqrafların qəzetəmizdə olması üçün təşəbbüsdə bulunacaqdır.

AZƏRBAYCAN CÜMHURİYYƏTİNİN DAIRESİNDƏN MƏMLƏKƏTLƏRƏ HƏMİŞƏLİK KÖÇÜB GEDƏN ŞƏXSƏLƏRİN KƏNDİLƏRİ İLƏ GÖTÜRDÜKLƏRİ ŞEYLƏR HAQQINDA MÜVƏQQƏTİ QANUN

Azərbaycan Cümhuriyyəti dairəsindən gedənlər 2 manatlıq gerbovoy və 60 qəpiklik kanselyarski markası olmaq üzrə gömrükxanaya ərizə [ərizə] verməlidirlər. Bununla bərabər, aparılacaq şeylərin iki nüsxə siyahısı dəxi təqdim edilməlidir ki, gömrükxana bu siyahı üzərində şeylərə baxsın. Bu siyahılarda hər biri əlahiddə [ayrı-ayrılıqda] bağlanmış şeylərin ədədi lazım olmayıb, ancaq ümumi olaraq adları yazılmalıdır. Məsələn libas, ayaqqabı, camaşır, stalovı belyo, xörək qabları, mətbəx qabları, kitab və qeyri. Aparılacaq şeylərə Bakı körpülərində, dəmiryol müvəqqiflərində [stansiyalarında] bu məqsəd üçün hazırlanmış xüsusi yerlərdə baxılır. Siyahı üzərində təhqiq edilmiş şeylər dəmiryol və ya paraxod idarələri ixtiyarına tapşırırlar. Təhqiq edilmiş şeylərə plomb vurulub, gömrükxana məxarici olmaq üzrə hər bir bağı əlahiddə yük üçün bir manat alınıb, əşya sahibinə qəbz verilir.

Şeylərə öz sahibi yanında və ya onun əvəzindən şəxsiyyəti məlum olan şəxsin yanında baxılır. Şeylərin siyahı üzərə təhqiq edildiyi vaxt, polis tərəfindən də bir nümayəndə iştirak edir. Təhqiqat nəticəsi siyahılar üzərində qeyd edilib, siyahılardan biri əşya sahibinə qaytarılır. Digəri isə əşya sahibinin ərizəsi ilə bərabər gömrükxanada qalır.

Gömrük xərci alınmamış şeylər olduqca zaman, sərninşlər əşyası üçün qoyulan ümumi əsas üzərində hətman şeylərə baxılıb, gömrük xərci alınır və yaxud o şeylər əşya sahibinin xahişinə görə Bakıda qalır.

Gömrük xərci ancaq mal cəmində [qismində] olan şeylərdən alınır. Xidmətləri mövcubinca [səbəbiylə] hər dəfə sarhadları keçib gedənlər yolda və xidmətdə özlərinə lazım olan şeylərdən başqa, gömrük xərci vermədən başqa əşya və mal götürməyə haqlı deyildirlər.

Cümhuriyyəti dairəsindən gedənlərin arzusuna müvafiq, əşyalarına gömrükxanaya yaxın yaşadığı yerdə və ya sarhad gömrükxanasında baxıla bilər. Gömrükxana tərəfindən bir dəfə təftiş edilən əşyalar, ali məmurlardan əmr olmadıqca zaman ikinci dəfə heç kas tərəfindən təftiş ediləmməzlər.

Qeyd: Sərninşlərin vəqonda öz yanlarında götürəcəkləri və sarhad gömrükxanası tərəfindən təftiş edilmişə lazım gələn əşyalar üçün ərizə verilmişə lazım deyildir.

İşlədilmiş şeylər gömrükxana vergisindən azad edildirlər. Məsələn mebel (obstanovka), əlbisə, camaşır, yatacaq və xörək belyosu, matras, balıq, yorğan, (bir əddədən artıq olmamaq üzrə) xalça, mətbəx qabları, yemək qabları, və əkkas [fotoaparət] və tikış makinaları bir əddədən artıq olmamaq üzrə.

Automobil, motosiklet, velosiped və qeyri çarxlı arabalar ancaq Maliyyə vəziri tərəfindən verilən xüsusi icazənamə ilə çıxarıla bilər.

Qalan şeylərə müvəqqəti vergi qərarı ilə gömrük vergisi verilir.

Bəha qiymətli mədan şeylərinin hər bir şaxsə iki əddad gömrükxana vergisi vermədən [aparılmaq] icazəsi verilir. Bundan artıq aparılan isə qiymətinin 30 faizi qədərincə vergi verməlidirlər. Gümiş və əşyalardan işlədimişləri hər adama iki girvankə olmaq üzrə çıxarırlar. Bundan artıq olduğu zaman, bəha qiymətli mədanı şeylərə müvəqqəat tarifa qərarı ilə qiymətinin otuz faizi gömrük vergisi verilir.

Xüsusi sənət sahibləri öz sənətləri üçün yarar əşyaları gömrük vergisi vermədən aparılmaq muktadırlar [ixtiyarları var].

Cildli, cildsiz hər cür təb [çap] edilmiş kitablar, xəritələr və rəmkali və rəmkasız əkslər gömrükxana vergisindən müafidirlər [azaddırlar].

Qeyd: Sabuncu mövqifində [stansiyasında] sərninşlərin əşyalarını baxmaqdan ötrü gömrükxana məmuru ilə bərabər bir nəfər göndərilə bilər. Əşyalara baxmaqdan ötrü gömrükxana məmurlarından bir nəfər məmura qırıx və digərinə otuz manat verilir. Bu məbləğ, əşyalarına baxılacaq sərninşlərdən bərabərəcə alınır.

Maliyyə naziri Mahammadhasən Hacinski

TELEQRAFLAR

İstanbul, 3 təşrin-i-əvvəl [oktyabr]. Tələt paşanın dediyinə görə, Berlində olan alman və türk müzakirəti [müzakirələri] Türkiyə dövləti mənafeyi ilə xitampezir olmuşdur [baş çatmışdır]. Müttəfiqlərin tədbiri ilə Bolqariya hadisəti [hadisələri] dayandırılacaqdır. Türkiyə

Hökuməti tərəfindən lazimi tədbirlər ittixaz olunmuşdur [tədbirlər görülmüşdür].

Tiflis, 4 təşrin-i-əvvəl. Xariciyyə Nəzarətindən [Xarici İşlər Nazirliyindən]. Gürcüstan Hökumətinin Moskvadan aldığı rəsmi məlumata görə, Rusiya Şura Hökuməti Zaqafqaz cümhuriyyətlərində və xüsusən Gürcüstan Hökuməti idarələrində danışmağa nə Zaqafqaz Rus Milli Komitəsi və nə də onun nümayəndəsi Lebedevi vəkil etməmişdir. Bundan naşi [buna görə], Gürcüstan Hökuməti Rus Milli Komitəsi nümayəndəsini Şura Hökumətinin rəsmi nümayəndəsi hesab edə bilməyəcəkdir.

Moskva, 2 təşrin-i-əvvəl. Mərkəzi Komitə Mətbuat bürosunun məlumatı. Rostov hərbi məhkəməsi Strajevskini güllələnməyə məhkum etmişdir.

Türk Ocağı

MİLLİ TƏRBIYƏ

Bir millət bəqası [öz varlığını davam etdirməsi] və başqalarının zənciri-əsaratı altında əzilməməsi, rifah və səadətə yaşaması, o millətin tərbiyyə-yimliliyyəsinə bağlıdır. Zira bir millət nə qədər kəndi dilində, kəndi ruhunda, kəndi qanında, kəndi an'ənatında [ənənələrində uyğun] tərbiyyə alarsa, o nisbətə də kəndisini sevar və bu sayədə kəndi həyatı-cavidanisini [bədi həyatı] üçün çalışır, çabalar. Odur ki, şu həqiqəti təqdir edən müdrik millətlər, milli ocaqlar təsis edərək, bu vəsitle millətlərinin tənvir-i-əfkərinə [düşüncələrini aydınlatmağa] və bu surətlə hissiyyəti-milliyələrinin yüksəlməsinə çalışmışlar və bununla kəndi mövcudiyətini-milliyətini ələmə bil-dirmişlərdir. Daha doğrusu, bu sayədə başqalarına əzilməkdən xilas olmuşlardır. İştə, yuxarıdan bəri milli tərbiyyə haqqında söylədiyimiz o həqiqətlərə Qafqaziya türklərinin bu ana qədər çəkdiyi əziyyət və məşəqqətləri düşünəcəkdir, Qafqaziya türklərinin o əziyyət və məşəqqətlərinə, onların milli tərbiyyədən uzaq düşmələri bais olmuşdur desək, yanılmazız zənn edirik.

Əgər anadan olar-olmaz yabançı südlərlə bəslənmiş və onların ağuşı-tərbiyasına [tərbiyasının qucağına] atılmış türk yavruları ilə ana dillərini öyrənmədən, milli tərbiyyələrini almıdan əcnəbi evlərinə verilən və Rusiya işçilərinə göndərilən türk balalarının nə yolda bir hissədə buluna biləcəkləri, hətta eyidan eyi mülahizə edilərsə, balada [yuxarıda] söylədiyimiz o sözlərin bir həqiqət olduğu meydana çıxar.

İştə, bu günlərdə, ənqarib [yaxın zamanda] şəhərimizdə təəssüs edəcək [qurulacaq] Türk Ocağı, gərək yuxarıda söylədiyimiz o acı həqiqətləri düşünsün. Düşünsün də, Azəri türklərinin milli tərbiyyələri haqqında böyük bir təşəbbüsdə bulunsun və onların hissiyyəti-milliyələrinin oyanmasına və türklük kimi böyük bir qəyən intişarına [yayılmasına] var qüvvəsi ilə çalışsın.

Binaliyyə təəssüs edəcək Türk Ocağı, həqiqi bir Türk Ocağı olmaq istərsə, onda gərək türk ələminə əl uzadıb onun əhvali-ruhiyyə və tərbiyyəsini havi [ehtiva edən] kitablar nəşr etsin və türk qəhrəmanlarının, ədib və şairlərinin əbidələrini yapsın və onların millət və milliyət uğrunda buraxdığı əsərləri, göstərdiyi fədakarlıqları mühazirə və müsəmirələr [yığıncaqlar] vasitəsi ilə əfradi-millət [millətin fərdlərinin] qəlblərində rəzk eyləsin [dikaltsin]. Və onları, o böyük qəhrəmanların, o türklük məfkurəsini irəli sürən o türkçü şairlərin, o millətçi ədiblərin getdiyi yollara sövqə çalışsın. Hələ mürrüri-zaman ilə [vaxt ötdükcə] unudulmuş milli əlbisəmizi, milli sərpüşümüzü [baş geyimimizi] nə yolda olduğunu arayıb bulmaqla, milli qiyyətlərimizi əfradi-millətə göstərsin və bununla bərabər, bu gün əşəddi-ehtiyəcimiz [şiddətli ehtiyacımız] olan çocuu yuvaları təsis edərək, mini-milli türk yavrularını istiqbalın qəhrəman və fədakar bir övladı olmaq üçün türk ruhunda böyüdüb, türk qanında hazırlasın.

İştə, Azərbaycanda təəssüs edəcək Türk Ocağı, mərkəzimiz ola biləcək İstanbul Türk Ocağıyla əlaqədə bulunsun da, Azərstanımızda bir program təqib edəcək olarsa, həm bütün türk ələmində bir rabitə hüsusla gətirə biləcək və həm də məqsəd nədən ibarətsə, ona nail ola biləcəkdir.

Rza Zaki

QƏZETƏLƏRDƏN

Tiflis qəzetələrinin Vyanadan aldığı teleqraflara görə Vengeriya Baş Vəziri [Macarıstan Baş Naziri] Vekerle izhar [ifadə] etmişdir ki, hökumət sülh müxəbirə və müzakirəti [görüş və müzakirələrinin] başlanması haqqında öz təklifini təkrar etmişdir. Reyxstaqın Sosial-Demokrat Firqəsi ümumi sülh şəraitini [şərtlərini] hazırlamışdır. Sosial-Demokrat Firqəsi tezliklə sülh müzakirətinin başlanmasını tələb etməkdədir.

Siyasi, ictimai, ədəbi və iqtisadi gündəlik «AZƏRBAYCAN» qəzetəsinə abunə dəftəri açıqdır.

Qəzetəmizdə iştirak etmək üçün müqtədir qələm sahiblərindən lazımı əşxas[ı] idarəmiz dəvət etmişdir. Böyük şəhərlər və əhəmiyyətli mövqələrdə müxbirlərimiz mövcuddur. Tiflis ilə xüsusi telefon müxəbərəmiz [xəbərləşməmiz] olmaqla bərabər, teleqraf acentəliyimiz hər bir mühüm xəbərləri intişara [yaymağa] çalışacaqdır. Kağız bahası [qiyməti] və başqa mavad [maddələr] sabit olmamağı münasibəti ilə, işmüddət abunə bahası yanvar ayının birinədək qəbul edilir.

Bakıda: 3 aylığı 35 rublə; 1 aylığı 12 rublə.

Başqa şəhərlərdə: 3 aylığı 42 rublə; 1 aylığı 19 rublə.

Müraciət üçün adres:

Bakı, Kolyubakinskaya küçədə (Parapet) "Azərbaycan" qəzetəsi idarəsi.

Бакы, Колубакинская, контора газеты "Азербайджань".

Hamburqdan teleqrafıla xəbər verirlər ki, Çikaqoda olan Amerika Sosialistlər Konqresi müttəhidliyə [bir səsə] sülh qətnaməsini qəbul etmişdir.

Moskovadan alınan xəbərlərə görə, Leninin yaşadığı Kremlin sarayında bir qutu böyük, qüvvətli dinamitlər tapılmışdır. Bu münasibətlə bütün sarayın təftiş edilməsi əmri verilmişdir.

Şura Hökuməti Moskvada vüqu bulacaq iğtişaşlar əleyhinə ciddi tədbirlər ittixaz etməkdədir [tədbirlər görməkdədir]. Fəhlə mahalələrində puləmyotlar hazırlanmışdır. Teatralı meydanında, Strastnoy külsə yaxınlığında, Varvarinski darvazalar yanında toplar düzülmüşdür.

Tiflis qəzetələrinin yazdığına görə, Tiflisdəki Almaniya müəxxəsləri [nümayəndələri] yaşadığı bina qarşısında böylə bir lövhə asılmışdır: "Bu axır vaxt Mets şəhərinin alınması və Strasburqa güclü bir ordu hərəkət etməsi haqqında şəhərdə yalan şayiələr nəşr edilməkdədir. Bu şayiələrin Müttəfiqlər acentaları tərəfindən nəşr edildiyi şübhəlidir. Bu xəbərlər büsbütün əsl və əsassızdır. Çünki Almaniya xətti bütün bu cəbhədə (Reymşimalında) Brimon, Somppi, Apremon, (Verden şimalında) Beldmon, Vilan-Voyevr, (Pont-a-Musun şimalında) Vandyer, Badenvillidən şərqə və oradan da cənub tərəf xətti-müstəqim (düz xətt) ilə İsveçrəyə tərəf uzanmışdır. Bütün Almaniya cəbhəsi Verdendən İsveçrə sərhədinə qədər sabiqki haldadır."

Türk duyğuları

Qafqaz gənclərinə

2 ARTIQ OYAN

Bir Allah var, bir də vatan, Ey türk oğlu, buna inan, Hər addımda dinə dayan, Vakit gəldi, artıq oyan!

Oyan artıq, vaxt gəldi, Səbah oldu, gün yüksəldi, Firsət günü çox bəkləndi, Vakit gəldi, artıq oyan!

Top və tüfəng, bomba sənin Allah deyənin gür səsinin Arasında gürlədsin, Vakit gəldi, artıq oyan!

Vakit gəldi, oyan artıq! Sil gözünü, meydana çıx! Özü tamiz, alın açıq, Vakit gəldi, artıq oyan!

Sən də göstər alın əgdir, Öz yerlərin bu torpaqdır, Yaşamaq da sənə haqdir, Vakit gəldi, artıq oyan!

Təmmuz [iyul] 334 Arif İrfan Qaraosman

ZƏFƏR YOLUNDA

Gərək müharibədən əvvəl və gərək müharibə əsnasında böyük və möhtərəm türk şairi Mehmed Əmin bəy türk millətində, türk millətinin duyğularını, bir türk qələmiylə yazdı. Bu böyük ədibin ruhunda həp türklərin oyanması üçün böyük-böyük hissələr doğar. Bunlar birər cövher, hər türk üçün saxlanacaq, əzbərlənəcək birər böyük və qiymətli əsərlərdir. Biz də bunları yurdumuzda yeni-yeni oyanan milliyət hissələrini qüvvətləndirmək üçün bu gündən etibarən qəzetəmizdə taffriqa surətlə nəşr edəcəyiz. Birinci olaraq "Zəfər yolunda" k'i əsəri intixab etdik [seçdik]. Məqsədimiz böyük millətimizin oyanması, oxuyucularımızın ziyadaləşməsidir. Bizdən qeyrət, millətdən rəğbət.

"Azərbaycan"ın taffriqəsi Zəfər yolunda Ənvar paşa hazratlarına!

Əsər:

Məhmed Əmin bəy

ORDUNUN DASTANI

Çanaqqala qəhrəmanlarına

Bu gün xaqan səfərbərlik elan etdi, Üç dövlətə cəng toplaı gürlətdi.

Əziz yurdun vaqur səslı davulları, Babaları, qardaşları, oğulları Ay-yıldızı al bayrağın O müqəddəs kölgəsinə çağırıyor, "Ey qazilər" söylənən hər soqağın İçərsində "Hərbə!" deyə çağırıyor. Milli şair altun sazın tellərində Şeyrlərlə cəngi öysün, İş ustası qızğın örsün üzərində Xas çəlikdən qılıc döysün.

Bu gün Şərqi nür yüzünə matəm çökmüş, Bir əl onun altununa qurşun tökmüş. Fələkətli zamanlarda fəryad edən, Bizə göyün səslərini eşidən O mübarək Tanrı dağı, Ulu Kəbə dərin-dərin inlədiyir, Qafqaz yolu, Şot vadisi, Nil Irmağı, Boğazönü qurtarıcı ər istəyir. Yolumuzun yaşlı, ulu çinarları Bizləri də salamlasın, Ayrılığın yaşlı gözlü pınarları Ardımızdan çağıldasın.

Zira fateh ataların şən verdiyi şu ölkədə Millətlərə haqq, hürriyyət, Dövlətlərə, krallara sınır cızan bir hökumət Girdablara sürüklənən gami kimi tahlükədə!

Bu dövlətin xərtəsini dəyişdirən Navarinlər

Yenə bizə o ırtıcı dırnaqlarla pənçə saldı,

Petro ilə Katerinin yaydıqları alçaq kinlər Yenə bizi Aşyalara sürmək üçün meydan aldı.

Şu İraqın çöllərindən, Ərzurumun dağlarından Seyhələri o qudurmuş canavarlar kimi vuran,

Zəngin Misri, Hindistanı, Osman, Babur ellərini soyanları

Türküstanı, Ərdahanı, Türk və islam yurdlarını əzənlərin dövlətləri,

Şu Beyruta qundaq soxan Napolyonun həris nəslı,

Tunis ilə Cazairi çalanların xain əli...

Bunları ki, ən son dəfə Rumelini parçalatdı,

O zavallı Kosovanın, Salanikin, İşkodranın, Manastrının və Yanyanın

Min acıqlı səhnsəniylə bağınıcı yaraladı.

Şu Balkanlar, bayrağımız endirilən şəhərlərin

Məzar kimi izzisliyi içməsinə yad bağladı.

Sularında qızlarımız sürüklənən nəhirlərin

Marsiyələr oxur kimi axışıyla qan ağladı!

Bu gün burda böyük Sultan Muradların məşhədləri,

Fatehlərin bəldələri, Səlimlərin mabədləri,

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1918-ci il 15 oktyabr (Çərşənbə axşamı günü) tarixli XV nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

Serblilərin, Helenlərin, Bolqarların ayaqları altlarında inləməkdə, Qanımazi içənlərin Gecə-gündüz vəhşi, quduz səslərini dinləməkdə. Artıq şimdi bu ellərdə türkün adı anılmayı, Onun haqqı, səltənəti və tarixi tanılmayı.

Zira bizim xaqaqımız bir səmavi hökmdardır, Üç qəndir taxtlar quran Cahangirlər qılıncından, ruhanilər əsasından, Hər bir şeydən daha böyük nüfuz, qüvvət onda vardır. Altaylarda, Qafqazlarda türk diliyə qonuşanlar Onu Turan ellərinin öz sultanı taniyorlar, Kap burnundan Çinə qədər milyonlarca müsəlmanlar Onun hər bir fərmanına Quran kimi qanıyorlar. Ondan başqa hərislərin göz tikdiyi hər gözəl yer, Rixtimləri gəmilərlə dolu olan Fenikələr, Əl-Cəzirə anbarları, Ninivyanın gül və zənbəq bağçaları bu gün onun, Şərqi Roma hasarları, Fələstinin gümüş qapli məbədləri bütün onun, Ərzin altın anaxtarı bu gün onun əlindədir, İstiqlalın bəklənən bəxti onun dilindədir. Bu düşmənlər istəyir ki, bu xaqaqlıq söndürülsün, Onun uca xilafəti, Adlı-şanlı səltənəti, geniş, zəngin məmləkəti Qərbin bəxtsiz Əməvilər dövlətinə döndürülsün. Abdullahı Qırnatada döyündürən məlun ölüm Ərtəgrulun naslinə də qadın kimi saç yoldursun, Əndələsin alovuyla şəhrayınlar yapan zülüm Türk elinin xərabəsi üstünə də kül döldürsün. Ta ki, onlar hindu, moğol, ərəb və türk yirmi irqə, İpək, fağfur, sədəf, yaqut torpaqları zəngin Şərqi

Bir qüvvətdən qorxmaqsızın Qırbaclarla, dəmirlərlə, ataşərlə zülüm etsinlər

Və bu əsri Sezarların Konsulları ilah olan zamanına bənzətsinlər. Ah, o zaman bizlər üçün nə hökumət, nə milliyət, Dini, irqi, hüriyyəti unuduran bir müsibət!

* * *

Ey vətənimiz canlı bahar çiçəkləri, Ey Şərqi saf eşqlər duyan mələkləri, Ey ilahi bəldələrin Bakirləri, gəlinləri ağlamayın, Göz yaşıyla qəlbimizin Şu sızlayan yarasını dağılamayın.

O millətlər ağlasın ki, erkəkləri, Qadınları vətən üçün hissizdirlər. Şairlərin, zənginlərin yürəkləri Qüvvət, altın vermək üçün xəsisdirlər.

Yurdun böylə fəlakətli günlərində, Onun yayla, köy, qəsəbə – hər yerində Hər qəhrəman dəliqanlı Ən sevgili vücudlardan uzaqlaşır, Hər gənc zövçə, hər nişanlı Bir qız qardaş qəlbini duyğu daşır.

Bizim bu gün gördüyümüz hür millətlər

O fədakar ciftlərin yadigarı, Gözümüzü qamaşdıran səadətər Məşəqqətli zamanların bərgüzər.

Ağlamayın! Türk qızları Zəfərlərə yollar açar, Bozqırların yildızları Karvanlara nurlar saçar.

Sonu var

İQTİSADİYYAT

II Yeni vətənimizdə yeni məktəb

Yeni vətənimizin iqtisadi cəhətlərinin təmini, yeni məktəb əsasından asılıdır. Böylə məktəblər bir çocuqlardan ötrü olmalıdır. Bizim cəmiyyətlər də böylə məktəblər kimi, üzvləri arasında müəllimlik yəpmalı, həyatı-iqtisadiyyatını [iqtisadi həyatı] xalq arasında nəşr və təbliğ etməlidir.

Biz fəlcümlə [hamımız] əski Rusiya məktəblərində tərbiyə və təhsil gördüyümüzədən naşi, gələcək məktəblərimizin də işbu nizam üzrə tərtib tapmasına təbii olaraq çalışacağıız. Fəqət əski məktəbin yeni vətənimiz üçün fənalıqdan başqa bir şey gətirməyəcəyinə əminiz.

Məktəb məktəblərdə gözü açıqlıq, həyatı görmək artırmalıdır. Həyatı-iqtisadiyyə isə bundan ötrü ən geniş bir zəmidir. Bütün kürəyi-ərz fəqət bu məsələ ilə uğraşır. Binaileyh [ona görə] məktəbli daimül-övqət [hər zaman] yeni-yeni macaralar qarşısında olacaq, yeni-yeni məsələlər görəcəkdir. Mütəəllim [tələbələr] gündən-günə məlumat almaqla tərəqqi etməyə müvəffəq olacaqdır.

Əski məktəb biza nə vermisi əcabə? Heyif olsun, taəssüflə məktəbdən heç bir şey almadığımızı etiraf edəcəyiz.

Biz məktəbdən quru sözdən başqa bir şey alammadıq. Tarix oxuduq, insanları tanımadıq; coğrafiya təhsil etdik, ölkələri bilmədik; bir çox lisan sərifi [dil qayda-qanunları] əzbərlədik, dilsiz qaldıq.

İştə əski məktəb[in] biza vermisi [olduğu] səmərələr... Böyləliklə, əski Rusiya edadiyyəsi [gimnaziya, realni və qeyri] bitirən bir tələbə "Həyata daxil oldum" deyə meydanına çıxırdı. Fəqət bu tələbədə nə görən göz, nə eşidən qulaq, nə də hiss edən əsəb bulunurdu. Etiraf edəlīm, danmayalım, Rusiya edadiyyəsindən çıxıqdı də biz həyatı bilməmək başqa, kim olduğumuzu belə bilmirdik. Hal-hazırda bilirmizi əcabə?

Taəssüflər olsun! Gözəl, qızıldan qiymətli vaxtlarımızı, şəbəbətimizi [gəncliyimizi] məktəbxanə deyil, cahilxanalarda keçirmişiz. Məktəb məktəbliyə həyatə nəzəriyyə, insanlarla müəmilə, təbiətə mübarizə öyrətmişdir. Əvəzində isə biz nə aldıq əcabə? Latin kalimələri, siyahı yazmaq, beşi altı ilə cəm etmək. İştə bu!

Həyat isə bambaşqa bir macrada axır, bambaşqa bir surətdədir. Məktəb, həyat olmalıdır. Həyatdan qeyri məktəb, məktəb adlandırılmamalıdır. Götürəlīm bir edadiyyəni bitirmiş tələbəni. Bu "əlmi" zat, zəvədə daxil olduqda tarətturuqdan başqa səs eşidəmməz, zor gövdəli mühərrik məkəndən başqa bir şey görəmməz. Halbuki zavodda başqa səslər də var, başqa səylər də görmək mümkündür. Makininin bir tərəq-turuqqu bir növ həyatı təbliğ edir. Makininin bir qolu, ya bir yayı bir növ zəhmatı göstərir. Bizim tələbə isə zavodu seyr edər, edər də çıxıb gedər. Zavoddan isə heç bir şey aparmamz söyləyir. Bas məktəb nə imiş?

Yeni vətənimizi məmləkət halına salmaqdan ötrü, millətimizi millətlər sırasına daxil etməkdən ötrü, çəlik [polad] mizaclı, dəhiz kirdarlı [taqətli] qüvvələr istənilir. Heyiflər olsun ki, əski məktəblərimiz, əski zəmanə insanları qurumuş mumyalar buraxır, istiqlalın[i], təbiəti qovğa meydanı, məqsədli-əməli tarixi [yolu] ədd edən [sayan] qəhrəmanlar çıxarmağa qadir deyildir.

Əvət! Əski məktəb, haqiqətən, əskidir. İşbu məktəb tədrisatı halı-hazırə həyatına [həzrkı dövrün həyatına] təbiiq ediləmməz. Məktəb mütəəllimin bir məktəb həyatı deyil, ev həyatı və cəmiyyətlərdə keçirdiyi həyatı heç vaxt nəzəri-ətibara almamış, bundan dolayı bir çox fəna nəticələr görülməkdədir. Böylə məktəbdən çıxmiş tələbə arxadaşlarını, bəzən ana-atasını belə bəyənmiş. Bunlarla cəmiyyətlərdə qonuşmanı özünə ar bilirdi. Nə üçün? Babasının əlbisəsi köhnə, anasının çadəri [örtüyü] ipək deyilirdi, arxadaşları şapka deyil, papaqlırdı. Bunu biza tərbiyəmiz verməmiş, Nikolaylar bağışlamamışdır. Məktəblərimizdən qalmış irsdir.

Həyatə çıxmiş (!) məktəbli, xüsusi bir müvəffəqiyyətsizlikdən dolayı həyatdan bilmərrə mayus olur, əsəblənir, bir çox xayalata düşür. Məktəbimiz sağlām insan əvəzində xəstə, əsəbiül-mizac, işə yaramaz bir şey buraxır.

Axır vaxtlarda məktəblər xüsusi bir şəkil almışdır ki, indiyə kimi davam etməkdədir. Məktəb xüsusi bir emalatxanə olmuş ki, "kağız" sahibi mühəndislər, doktorlar, nə bilim nələr-nələr kimi məzunlar hazırlayırlar. Müəllim xüsusi bir avtomat qramafondur ki, müəyyən bir məhnini oxumağa qadirdir. Müəllimlik vəzifəsi bir sənət şəklini almış. Böylə müəllim tərbiyəsi sayəsində də təkmil tapmış bir məzun yeni bir avtomat kimi tələqqi [qəbul] ediləcəkdir. Haqiqətən, böylə də görüldür. Hal-hazırda bir doktor bulmazsan ki, elmi sayəsində, təcrübəsi nəticəsində elmi bir əsər yazsın. Ya bir mühəndis görməzsən ki, yeni bir makina icad etsin. Müsəlman doktoru kabinəçilik, müsəlman mühəndis qulluqçuluq edir. Çürüdüüyü canı əvəzində, xəstə buraxdığı əsəbləri əvəzində bir parça əkmək almışdır. İştə, hansı sipəhsalar [sərkərdə] isə demiş: "Mənim ordumu düşmən ordusu deyil, düşmən müəllimləri münhəzim [məğlubi] etmişdir."

Mən nə mühəndisi, nə doktoru müttəhim etmərəm. Məqsədim fəqət məktəbimizni yaramaz olduğunu göstərməkdir.

Xüləfəyi-Bəni-Abbasiyyə zamanında bir şeyx, məxdumuna [oğluna] məntiqdən dərs verirdi. Elmi bitirdikdən sonra bir gün oğlundan sorar: "Oğlum, bazarda nə gördün?" "Heç şey görmədim" deyə cavab verir. Qoca baba yenidən məxdumuna məntiq dərsi verməyə başlar. Yənə itməmə yetirdikdən [tamamladıqdan] sonra, yənə sorar. Yənə də öylə bir cavab alar. Üçüncü dəfədən sonra oğlundan "Bazarda nə gördün?" deyə sorduqda, oğlu "Gördüklərim ya feil, ya təsavvür" deyə cavab verir. Atası fəqət bundan sonra oğluna başqa elm tədrisinə şüru edər [başlayar].

İştə, elmi oxumaq üçün deyil, həyatə tətbiqdən ötrü təhsil etməlidir. Bizim məktəb müəllimlərimiz isə böylə deyildir. Biz elmi fəqət məktəbdən kağız almaq üçün oxuduq. Müəllimlərimiz biza elmi fəqət elm öyrətmək deyil, başqa məqsədlə oxutmuşlar. Bu da məktəb məsələsinin taəssüf ediləcək bir cəhətidir.

Bir dəfə sinemada Afrikanı göstərirdilər. Buranın qumsalları, növbənöv heyvanatı, nəbatatı canlı olaraq gözüm barəbərində idilər. Mən haqiqətən sevinirdim. Tam bir sənə coğrafiyada oxuduğum Afrikadan o qədər məlumat almamışdım ki, on daqiqəlik haqiqətədən o qədər məlumat aldım. İştə, haqiqi məktəb bundan ibarət olmalıdır.

Unutmayalım ki, yeni vətənimiz həyatı layiqincə düşünən, həyatə yarar yeni qüvvələrə möhtacdır. Möhtacdır. Yənə də möhtacdır... Əfəndilərīm, bütүн başqa məsələləri incəli sirəyə buraxıb, məktəb məsələsinin birinci olaraq həll etməlidir. Məktəb, məktəb, yənə də məktəb!

Hər bir millətdə zəmanə iqtisadi mövcubincə [zəmanənin ehtiyaclarına uyğun] bir cərəyan olur. (Qüruni-vüstdakı [Orta əsrlərdəki] din cərəyanı.) Zəmanəmizin də cərəyanı iqtisadi məsələlərdir. Bundan ötrü də məktəb lazımdır. Məktəbsiz nə vətənimizə sahib olarıq, nə də ki, millətimiz millətlər sırasına keçər. Məktəbimiz də fəqət həyat məktəbi olmalıdır.

Bugünkü Amerikani götürünüz. Bura məktəbləri mütəəlliminə [tələbələrə] həyat öyrədir, zəhmətə məhəbbət artırır. Buranın köy [kənd] məktəblərində çocuqlara ziraət və fəllahət [əkinçilik və kəndlilik] dərsləri oxudulur. Həyatə də təbiiq etdirilir. Bu gün Amerika köy məktəbində təhsil edən bir çocuq: qoca, təcrübəli bir bağban kimi ağac əkar, qələm vurur, çubuq peyvənd edər. Bura məktəbində dərs oxuyan bir qız, inək sağır, toyuq çücəsi baslar və qeyri... Bizim məktəbli çocuqlar da yaparlarımı əcabə? Müəllimlərimiz yaparmaz! ... məktəbində təhsil etdiyim vaxt "təcrübəli" bir müəllim cəbəxanə şəklindəki bir laboratoriyadakı makinaların heç birindən biza barmaq qədər məlumat vermədi. Məktəbi bitirdik, o elmdən də imtahan verdik.

Amerikadakı çocuqlar kitabxanaları insani taəccübləndirir. 6-7 sınındakı [yaşındakı] məktəblilər bu kitabxanalarda ora-ibara soxulur, kitablar bulub oxuyur.

Böyüklərdən ötrü belə Amerikada adı kitabxanalardan başqa, səyyar kitabxana mövcuddur ki, bir ölkədən o biri ölkəyə kitablar göndərir. Bu da cəmiyyətlərdəki məktəblərin bir növüdür.

Bu gün Bakı əhvalına bir nəzər salalım. Bir bu qədər zavodlara malik bir islam ölkəsində sənə'ət [sənaye], "texnika" nə haldadır?

Zavodlar gürhəgür işləyir, müsəlman çocuqları isə səfil-sərgərdən alma, armut satır, küçələrdə dilənir. İnsaf ediniz. Bu zavodlar məktəb deyilimi əcabə? Bu millət yavrularını bir qarın çörək, bir dəst əlbisəyə bu zavodlara alıb, atilərini [gələcəklərini] təmin etməklə səkkiz qat mənfəət edəcəyiz: çocuq səfil olmaz, əlmi olar, sənətlil olar, bir qəpik də artıq xərc olmaz, zira ki, çocuq çalışır.

Nə isə, yeni vətənimizə yeni məktəb lazımdır. Yeni məktəbsiz vətənimiz xaraba qalmağa məhkumdur. Yeni məktəblər də dirilər məktəbi olmalıdır. Əski məktəblər ölülər məktəbidir.

Talabə: Ayn. Əbdül

TERSK-DAĞISTAN İTTİHADİ [BİRLİYİ]

Tersk Cümhuriyyətinin Xalq Komissarlar Şurasının binəgüzərliyi [sərəncamı] ilə Ərzaq komissarı [naziri] bunların Qafqaziya millətlərinin cümhuri hökumətinin Tiflisdə olan üzvü və İnqış Milli Şurasının sədri Cabaqır ilə müzakirətdə bulunmaqdan ötrü Tiflisdə gəlmişdir. Ələlümdə [birinci növbədə] Tersk Xalq Şurasının bolşevik məramnaməsindən imtina etməsi məsələsi, Tersk-Dağıstan nahiyyəsinin müstəqil elan edilməsi və Tersk nahiyyələrinin rus əhalisi ilə Qafqaziya Dağıstanlılar İttifaqının cümhuriyyətdə məlik olmaları məsələsi müzakirə edilmişdir. İnqış Milli Şurasının Sədri Cabaqır ilə Butrin arasında bütübütün sazış hüsusla gəlmişdir. Tersk-Dağıstan nahiyyəsi siyasətdə təza əsasların feilan icrayə qoyulması üçün bu yaxın vaxtlarda hər iki nahiyyə millətlərinin ictiması dəvət edilməsi [clasının çağırılması] təsavvür olunmaqdadır. Bu qərar üzrə, Tersk-Dağıstan nahiyyəsinə sülh tarixi [yolu] ilə bolşevizmin təsviyyəsi edilməsi [aradan qaldırılması] və Şimali Qafqaziya Cümhuriyyəti başlanılması qarşısında bulunuruz.

TEATRO VƏ MUSIQİ

Bu günlərdə Hacıbəyov Qardaşları Müdiriyyəti, Bakıda olan türk artistlərinin mürəkkəb qüvvətli bir dəstə təşkil etməkdən ötrü hal-hazırda Bakıda yaşayan artistləri dəvət etmiş. Bu məsələ artistlərə barəbar atrafıca müzakirə ediləndən sonra, aşağıdakı qərar üzrə mükəmməl bir drama, opera və operetta dəstəsi təşkil edilmişdir. Aşuradan sonra həmin dəstə tərəfindən Mailov qardaşları teatrosunda tamaşalar göstərilməyə başlanacaqdır. Bu sənə keçmişlərə nisbət teatrı işlərini müntəzəm bir hala salmaqdan ötrü istedadlı çəbiyyətlə malik olan artistlər dəvət edilmişdir. Məzkur [adı çəkilən] dəstəyə dəvət edilən artistlər bunlardır:

- 1) Hacığa Abbaszadə,
- 2) Əhməd Ağdamalı,
- 3) Cəlil Bağdadlı,
- 4) Hüseyn Ərəbli (rejissor),
- 5) Abbas Şərifzadə (rejissor),
- 6) Hüseynqulu Sarablı,
- 7) Mirzə Muxtar Məhəmmədzadə,
- 8) Mirzəəğa Əlizadə,
- 9) Sidiqi Ruhulla (Molla oğlu),
- 10) Ələkbar Hüseynzadə,
- 11) Əbülhüseyn Anaplı,
- 12) Rza Darablı,
- 13)
- 14) Məhəmmədəli Qaibzadə,
- 15) Mirməhəmməd Kazımi,
- 16) Xəlil Hüseynzadə,
- 17) Məhəmmədtəği Bağırzadə,
- 18) İbrahim Atakişizadə,
- 19) Bağır Cabbazadə,
- 20) Yunis Nərimanzadə,
- 21) Mım. Ayn. Sidiqi (suflyor),
- 22) Hacıbaba Şərifzadə,
- 23) Rüstəm Kazımzadə,
- 24) Cəmil bəy Qarabaği.

Xanımlar:

- 25) Yeva Olenskaya,
- 26) Məğfərə xanım,
- 27) Münəvver xanım,
- 28) Mina xanım.

Müdiriyyətin qərarıdadına görə, bundan böylə həftədə üç gün məzkur dəstə tərəfindən növbə ilə olaraq drama, komediya, opera və operetta tamaşaları göstəriləcəkdir. Müdiriyyət artistləri Azərbaycan Hökuməti ilə qonşu cümhuriyyətlərin başqa şəhərlərində tamaşalar verməkdən ötrü bəzən "turne"yə çıxacaqlardır. Həmin dəstədə iştirak edən artistlər müdiriyyət tərəfindən xüsusi vəsiqəyə malikdirlər. Artistlər gələcək tamaşalar üçün hazırlanmaqdadırlar.

XARİCİ XƏBƏRLƏR

Generallar məhkəmə qarşısında

Rostovdan Tiflisdə gəlmiş bir zabitin dediyinə görə, bu günlərdə xalq məhkəməsində sabiq Qafqaziya nahiyyəsi ərkanının raisi general Bolxovitinov və 4 nəfər qeyri generallar mühakimə edilmişlərdir. Bunlar cəbhəni boşaldıb, hökumət bolşevikləri alına keçdikdən sonra onların idarələrində işləyib, öz bilik və təcrübələri ilə bolşeviklərə müavinət [yardım] etməkdə və bununla da Rusiya Hökumətinin məhv olmasına səbəb olmaqda müttəhim edilmişlərdir.

Xalq məhkəməsi generalları gülləbaran edilməklə edam cəzasına məhkum etmişdir. Məhkəmənin qətnəməsinə general Alekseyevə göndərildikdə, Alekseyev edam cəzası əvəzinə generalları 10 il kərək cəzasına təbdil etmişdir [dəyişdirmişdir]. Hal-hazırda bu generallar həbsxanadadırlar.

Sızran Hökuməti

Sızranda yeni hökumət təşkilatını "Əxbar" qəzetəsi xəbər verir. Avksentyev, Volski, Qənanovski, Çaykovski və general Boldirev hökumətə daxil olmuşlar. Bunlardan üç nəfəri inqilabı, bir nəfəri Rusiyanın İadəsi firqəsinə və bir nəfəri də Xalq Sosialisti firqəsinə mənsubdurlar.

Almaniyanın yeni kansleri

Məlum olduğu üzrə Almaniyaadakı böhrandan sonra yeni kanslerliyə Prins Maks [Badenski] təyin edilmişdir. Yeni kansler barəsində "D. N." qəzetəsi yazır ki, bu zat öz kamalı ilə əskidən məşhurdur. "S. D." qəzetəsi deyir ki, Prins Maks həyatı-siyasiyyədə yeni əqidələr, yeni əsaslar tərəfdardır.

İsveçrə mətbuatı da Prins Maks barəsində bir çox məqalələr yazmışdır. "T." qəzetəsi yazır: "Almaniyanın yox olmasını istəyən

zat, millət səsinin hökumətdə eşidilmasını layiqli ədd [hesab] edən zat, Almaniyaadakı yeni nizamı təbrik etməlidir."

Romanya mətbuatı Bolqariya haqqında

Romanya mətbuatı bu axır vaxtda, Bolqariyanın son vəziyyəti barəsində qələm yürüdərək Bürkəşdə [Buxarestdə] çıxan hökumət qəzetəsi "Malinovun işi" ünvanlı məqaləsində yazır ki, "Davadan yorulmaq heç də Malinovun təşəbbüsünü müdafiə etməyir. Alman və Avstriya qoşunlarının Sofiyaya sürətlə girmələri göstərir ki, Bolqariya paytaxtında iğtişaş başlanmasınə Vyana və Berlində inanırılmışdır. Bolqariya məmləkətininə mühərribə meydanına dönəcəyini gözləməlidirlər. Biz onların siyasətini müdafiə və müttəhim etməyiriz."

Özgə qəzetələrin yazdığına görə, Bolqariya hadisəti mühim nəticələr verməyəcəkdir. Romanyanın iki il mühərribə imtahanı bolqarları bu iqdəmdən [təşəbbüsdən] saxlayacaqdır.

Fransada rus qoşunları

Fransadan İsveçrəyə, oradan da bolşevik həyatı vəsiyyəti ilə Rusiyaya qaçmış sabiq rus səlđatı Kolesnikov, Fransadakı rus qoşunları barəsində atıdki [şağıdakı] məlumatı Moskva qəzetələrində nəşr etmişdir:

Rus səlđatları arasında bolşevizm cərəyanı Rusiya və Fransa hökumətləri tərəfindən dəyandırıldı. Keçən il iyul ayında səlđatları Lekartena köçürdükdə, bunların arasında iğtişaş baş verdi. Dörd alaydan ancaq dörd min nəfərə yaxın zabıt və əsgər Müvəqqəti Hökumətə tərəfdar çıxdı. Fransa süvari və batareyası vəsiyyəti ilə onlar iğtişaşçuları üç gün müvəqqəti əldər. Bolşeviklər ərzaq yoxluğundan və çoxlu talafat veriyindən naşi, təslim olub 50 nəfərə kimi nüməyəndə və 300 nəfərədək səlđat məhbus edildilər. Məhbuslar və axırda səlđatlar, həpsi il-d'Əks cəzəsinə [adasına] göndərilib, xəhiş edənələr [istəyənlərə] gündə üç frank müddəti ilə meşədə ağac kəsdirirdilər. 8 minə qamı səlđatlar işləməkdən imtina edib Afrikaya göndərildi. Yerdə qalanlar isə Kolesnikovla barəbar İsveçrə sərhədinə göndərilib, meşələrdə işlədirmişlər. Kolesnikov buradan Rusiyaya qaçmaqda müvəffəq olmuşdur.

HÖKUMƏT MÜƏSSİSƏLƏRİ

Mərkəz Komandanlığı – "Avropa" mehmanxanasında.

Daxiliyyə Nəzarəti ilə Ticarət və Sənəət [Sənaye] Nəzarəti, Rotşildin evindən dəniz kənarında Babəyinin evinə naql edilmişdir.

Ərazi nazirinin dəftərxanası, Ərazi və Dövlət Əmlakının İdarəsi, Vodovozni küçədə Mitrofanovun səkkiz nömrəli evindədir.

Xariciyyə nazirinin dəftərxanası – "Metropol", 28 və 29 nömrəli otaqlar.

Nəzarət İşləri İdarəsi dəftərxanası: "Metropol", 30, 31 və 32 nömrəli otaqlar.

Heyəti-Vükəla Rəisi [Baş Nazir] – "Metropol", nömrə 33.

Ərzaq Nəzarəti – "Metropol", 34 və 35 nömrəli otaqlar.

Türük və Məabir [Nəqliyyat və Rabitə] naziri müavinini – "Metropol", nömrə 38.

Ədliyyə Nəzarəti – "Metropol", nömrə 40, 41, 42.

Hərbiyyə Nəzarəti – "Metropol", 43.

Hökumət Kontrolu dəftərxanası – "Metropol", nömrə 44 və 45.

Maliyyə Nəzarəti – "Metropol", 49 və 50.

Hifzüssihhə Nəzarəti [Səhiyyə Nazirliyi] – Bolşoy Morskoy küçədə, Totovun ünəs [qızları] gimnaziyası.

Ümuri-Xeyriyyə və Nəfiə Nəzarəti [Sosial Təminat Nazirliyi] – "Metropol", nömrə 56 və 57.

Azərbaycan Dəmiryolu İdarəsi elan edir ki, bu ilin 4 təşrinə-əvvəl[in]də Bakı ilə Tiflis şəhərləri arasında 3 və 4 nömrəli qatarlar bu qərarla hərəkət edəcəklər:

Mövqiflərin [stansiyaların]	gəlir saat	Qatar nömrə 3 dəqiqə	çıxır saat	Qatar nömrə 3 dəqiqə
Bakı	-	-	7	7
Hacıqabul	11	22	11	57
Yevlax	5	35	6	axşam
Gəncə	8	3	8	23
Ağstafa	11	15	11	23
Tiflis	3	56	-	-

Mövqiflərin [stansiyaların]	gəlir saat	Qatar nömrə 4 dəqiqə	çıxır saat	Qatar nömrə 4 dəqiqə
Tiflis	-	-	11	10
Ağstafa	4	22	4	47
Gəncə	7	34	7	59
Yevlax	9	44	2	4
Hacıqabul	3	24	3	39
Bakı	7	36	-	-

Müdirlər:

Ceyhun bəy Hacıbəyli
Şəfi bəy Rüstəmbəyli

Teatro və musiqi

Akyorların "Azərbaycan" qəzetindəki siyahısında 13-cü yer boş saxlanmışdır. Bu yerdə Əhməd Anatollunun adı olmalıdır.

Xarici xəbərlər:

Sızran Hökuməti

"Bunlardan üç nəfəri inqilabçı, bir nəfəri Rusiyanın İadəsi firqəsinə və bir nəfəri də Xalq Sosialisti firqəsinə mənsubdurlar.": ardıcılıqla, Sosialist İnqilabçılar Partiyası, Rusiyanın Dirçəlişi İttifaqı və Xalqçı Sosialistlər Partiyası nəzərdə tutulur.

Xarici xəbərlər:

Almaniyanın yeni kansleri

"D. N.": "Deyli nyus" qəzeti nəzərdə tutulur.

Hökumət müəssisələri

"Daxiliyyə Nəzarəti ilə Ticarət və Sənəət Nəzarəti...": "Sənəət" yerinə qəzetədə səhvən "Nəfiə" gətmişdir.

TRANSLİTERASİYA İLƏ BAĞLI QEYD VƏ ŞƏRHLƏR

məşhəd: şəhadət yeri; kiminsə şəhid olduğu, yaxud şəhidin dəfn edildiyi yer
rixtim: sahil; liman
şəhrayın: şəhlik